

Foto: Bureau Duizenddingen i.o.v. Breda Marketing

Bestuursrapportage 2023

Gemeente Breda

VOORWOORD

Voor u ligt de bestuursrapportage 2023. In de bestuursrapportage maakt het college van burgemeester en wethouders de veranderingen en afwijkingen inzichtelijk ten opzichte van de begroting 2023.

Het eerste jaar van het nieuwe college is achter de rug. Vorig jaar is met trots het bestuursakkoord 'Dichtbij Doen, Samen Sterk Vooruit' gepresenteerd waarin is afgesproken wat we de komende vier jaar gaan doen in Breda. In de begroting 2023 hebben we de financiële vertaling gemaakt van het bestuursakkoord. Hierbij keken we als college in ons eerste volledige jaar vooruit hoe we invulling geven aan de doelen in het bestuursakkoord.

We zaten nog midden in het herstel van de coronacrisis, toen de volgende crisis zich alweer voordeed. Door de oorlog in Oekraïne stegen de prijzen en kregen we te maken met een energiecrisis. Als gemeente hebben we geprobeerd om onze inwoners, instellingen en bedrijven zo goed mogelijk te ondersteunen. We zijn trots op onze sterke en veerkrachtige stad. De uitdagingen liggen nog niet achter ons, maar we hebben er vertrouwen in dat Breda zich hier doorheen slaat. De voortdurende oorlog zorgde er ook voor dat we in Breda meer Oekraïners een veilig thuis hebben geboden en nog steeds kunnen bieden.

Ook andere maatschappelijke ontwikkelingen zijn natuurlijk van invloed op de uitvoering van de begroting. Zo zien we een voortdurende stikstofcrisis, tekorten aan bouwmaterialen en inflatie die van invloed zijn op de bouwprojecten. We hebben nog steeds te maken met een krappe arbeidsmarkt die de gemeentelijke organisatie, maar ook de ondernemers in de stad treft. Daarnaast zorgen de inflatie en toegenomen prijzen ervoor dat er meer inwoners gebruik moeten maken van de gemeentelijke voorzieningen. Naast de maatschappelijke veranderingen hadden we als college ook te maken met politieke ontwikkelingen. De val van kabinet Rutte IV en het aanstaande vertrek van de minister-president brengt voor de lokale politiek onzekerheid met zich mee.

Samen met de raad, onze inwoners en partners proberen we zo flexibel mogelijk in te spelen op dat wat op ons afkomt. We kijken er met trots op terug hoe dit in de eerste maanden van 2023 is gelukt en gaan in onze vernieuwde samenstelling binnenkort met uw raad aan de slag om in de begroting een solide basis neer te leggen voor 2024.

INHOUDSOPGAVE

Voorwoord	3
Managementsamenvatting	6
Vitaal en Sociaal Breda	9
Ondernemend Breda	15
Duurzaam wonen in Breda	19
Basis op Orde in Breda	23
Organisatie en financiën van Breda	28
Begrotingswijzigingen	30
Algemeen	36

MANAGEMENTSAMENVATTING

Financiële prognose 2023

TOELICHTING

Het verwachte financieel resultaat over 2023 is € -5,2 miljoen.

	Prognoseresultaat
Vitaal en Sociaal Breda	-8,4
Ondernemend Breda	1,5
Duurzaam wonen in Breda	-2,2
Basis op orde in Breda	-1,0
Organisatie en financiën van Breda	4,9
Totaal programma's / voorlopig resultaat 2023	-5,2

De decembercirculaire kan een significant effect hebben op het jaarresultaat. Als we het gemiddelde nemen van de afgelopen drie jaar, dan gaat het om € 5 miljoen. Aangezien het effect van de decembercirculaire niet exact te voorspellen is, hebben we het nu niet meegenomen in de prognose. Voorgaande jaren laat zien dat het effect invloed zal hebben op de inschatting van het resultaat.

Investeringsuitgaven

De geplande investeringsuitgaven bij de vaststelling van de begroting 2023 bedragen € 100,7 miljoen. Kijkend naar de gerealiseerde en geprognosticeerde uitgaven van de investeringen in 2023, zien we het volgende beeld:

	2023
Investeringsplanning (bij vaststelling begroting 2023)	100,7
Investeringsplanning (na actualisatie SIP)	87,1
Gerealiseerd t/m mei 2023	25,7
Prognose nog te realiseren tot jaareinde	61,4
Prognose investeringsuitgaven	87,1

Het strategisch investeringsplan is geactualiseerd, waarbij gekeken is naar een realistische investeringsplanning. De geplande investeringsuitgaven voor 2023 zijn teruggebracht van € 100,7 miljoen bij vaststelling van de begroting 2023 naar € 87,1 miljoen. De investeringsplanning is op hoofdlijnen als volgt gewijzigd: Centrum Oost (€ -3,8 miljoen), Bredaring (€ -1,6 miljoen), Nieuwe Mark (€ 3,1 miljoen), parkeren (€ -1,5 miljoen), mobiliteit (€ -1,9 miljoen), aankoop strategische gronden (€ -5,0 miljoen), mobiliteitsdeal Verbeter Breda, waaronder de Noordelijke rondweg (€ -4,8 miljoen), riolering (€ -2,1 miljoen) en het Talentencentrum (€ 4,9 miljoen).

Financieel overzicht per programma

We lichten de belangrijkste financiële afwijkingen per programma hieronder toe.

Programma 1 Vitaal en Sociaal Breda

Het verwachte resultaat bedraagt € -8,4 miljoen. Op hoofdlijnen zien we de volgende ontwikkelingen en afwijkingen:

- Een verwacht resultaat van € -7,1 miljoen op jeugdhulp. Zoals we afgelopen jaar al zagen, maken steeds meer jongeren gebruik van ambulante jeugdhulp. Ook de gedeclareerde kosten per jeugdige nemen toe, mede door de indexering van tarieven. Daarnaast is er een pakket aan beheers- en verbetermaatregelen. De beoogde kostenreductie van € 2,8 miljoen, die is ingevoerd in 2018, wordt niet gerealiseerd doordat de beheersmaatregelen inmiddels onvoldoende effect hebben door de sterke toename van het aantal cliënten. In 2023 wordt er een nieuw pakket aan beheers- en verbetermaatregelen ontwikkeld.
- Het uitvoeren van de wettelijke taak bij JONG JGZ (€ -0,7 miljoen), extra bijdrage aan de GGD (€ -0,1 miljoen), financiële impuls Jeugdbescherming Brabant (€ -0,3 miljoen) en continuïteitsbijdrage Almata (€ -0,1 miljoen) resulteren in een verwacht resultaat van € -1,2 miljoen.

- We verwachten een resultaat van € -1,1 miljoen op leerlingenvervoer. Dit komt door gestegen vervoerskosten en de toename van het vervoer van en naar jeugdzorglocaties voor € 0,6 miljoen. Daarbovenop is er sprake van een extra tekort van € 0,3 miljoen gerelateerd aan indexatie. De overige € 0,2 miljoen wordt verwacht in de tweede helft van het jaar wanneer het aanbestedingstraject is afgerond.
- Een resultaat van € -2,9 miljoen op verschillende Wmo voorzieningen. Het verwachte resultaat is opgebouwd uit tekorten binnen de onderdelen begeleiding (€ 0,8 miljoen), huishoudelijke ondersteuning (€ 0,8 miljoen), Wmo vervoers- en woonvoorzieningen (€ 0,9 miljoen) en collectief taxivervoer (€ 0,4 miljoen). Het negatieve resultaat wordt grotendeels veroorzaakt doordat de indexering van de Wmo tarieven gemiddeld 5% hoger zijn dan de toegepaste indexering van 2,9% op de begroting.
- Mede door de aanzuigende werking in voorgaande jaren van het abonnementstarief bij huishoudelijk ondersteuning wordt er meer (tijdelijk ingehuurd) personele capaciteit ingezet. Dit geeft naar verwachting een resultaat van € -0,9 miljoen.
- Een verwacht resultaat van € 3,4 miljoen voor beschermd wonen. Dit betreft het aandeel van de gemeente Breda in de centrumregeling Beschermd Wonen regio Breda. Het positief resultaat wordt mede veroorzaakt doordat na de vaststelling van de begroting door de gemeenschappelijke regeling de omvang van de integratie uitkering beschermd wonen tweemaal in omvang is gestegen door loon- en prijsbestelling en de volume-indexatie. Het betreft hier een totaalbedrag van € 4,7 miljoen (aandeel gemeente Breda ongeveer 50%). Daarnaast is er een subsidieregeling inzake regionale ambulantsering regio Breda van € 1 miljoen. De subsidie aanvragen voor 2023 blijven achter ten opzichte van de verwachte subsidie aanvragen. Het verwacht resultaat op deze post bedraagt € 0,8 miljoen (aandeel gemeente Breda ongeveer 50%).
- Op het onderdeel ombuiging werk & inkomen wordt een resultaat van € -1,5 miljoen verwacht. Als gevolg van een fors financieel resultaat de afgelopen jaren op het gebied van werk & inkomen, is in het bestuursakkoord gerekend met een voordeel van € 3 miljoen in 2023, aflopend naar € 0,5 miljoen in 2026. Dit financiële resultaat is vooral behaald door incidentele meevallers. Momenteel is er zicht op meevallers door deelname aan het regionale ESF+ project. Daarnaast worden scenario's en beheersmaatregelen onderzocht die mogelijk kunnen bijdragen aan het realiseren van de ombuiging. Om de onzekere meevallers mee te nemen in de prognose, hanteren we een waarschijnlijkheid van 50% dat de ombuiging van € 3 miljoen gerealiseerd kan worden.
- Voor de uitvoering van de regeling Opvang ontheemde Oekraïners ontvangt de gemeente financiële middelen vanuit het Rijk middels een SISA-uitkering. De omvang wordt bepaald door het aantal opgevangen personen in een gemeentelijke opvanglocatie. Naar verwachting wordt de uitkering niet volledig besteed. Deels komt dit door een gunstige afrekening van de energiekosten in de Koepel. Ook biedt de grootschaligheid van de Koepel efficiencyvoordelen. Het verwachte resultaat is € 3 miljoen.

Programma 2 Ondernemend Breda

Het verwachte resultaat bedraagt € 1,5 miljoen. Op hoofdlijnen zien we de volgende ontwikkelingen en afwijkingen:

- Het te verwachten resultaat voor economische zaken bedraagt € 0,6 miljoen. De prognose is gebaseerd op te verwachten vertraging voor het uitwerken van projectplannen, niet begrote ontvangen externe subsidies en een krappe intern beschikbare capaciteit rondom de uitvoering van projecten.
- Het niet doorgaan van enkele evenementen en geen aanmeldingen voor grote nieuwe evenementen geeft een te verwachten onderbesteding op de subsidie- en bijkomende uitgaven van € 0,2 miljoen.
- Herziening van de grondexploitaties binnen het programma leiden tot een verwacht resultaat van € 0,7 miljoen.
- Vanuit het product 'werkend leren' wordt verwacht dat er € 0,2 miljoen aan middelen overblijven in 2023. Met de nieuwe onderwijsvisie wordt er een nieuwe impuls gegeven aan deze middelen.

Programma 3 Duurzaam wonen in Breda

Het verwachte resultaat bedraagt € -2,2 miljoen. Op hoofdlijnen zien we de volgende ontwikkelingen en afwijkingen:

- Bij de herziening van de grondexploitaties voor de bestuursrapportage 2023 is de prognose bijgesteld, dit leidt tot een verwacht resultaat van € -1,4 miljoen.
- Op panden en gronden wordt een resultaat van € -0,5 miljoen verwacht door de extra slooPKosten, bestrijding van de Japanse duizendknoop en minder inkomsten.
- Op het onderdeel parkeren wordt eind 2023 een resultaat verwacht van € 0,5 miljoen.
- Na een langlopende juridische procedure is planschade toegekend aan een grondeigenaar waarvan een bouwtitel is komen te vervallen. We verwachten hierdoor een resultaat van € -0,4 miljoen.
- Een resultaat van € -0,4 miljoen wordt verwacht op het beheer van de Galderse Meren. Het betreft het reguleren van bezoekersstromen, verkeersregeling schoonmaak en beveiliging. Op basis van ervaringen van de afgelopen jaren is meer inzet benodigd.

Programma 4 Basis op Orde in Breda

Het verwachte resultaat bedraagt € -1,0 miljoen. Op hoofdlijnen zien we de volgende ontwikkelingen en afwijkingen:

- De egaliseriereserve kapitaallasten van € 1,4 miljoen valt vrij bij de gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Midden- en West-Brabant (VRMBW). Deels wordt dit tenietgedaan door een hogere bijdrage van Breda ter dekking van het begrotingstekort bij VRMBW. Dit als gevolg van de nieuwe CAO en inflatie. Het verwacht resultaat komt daardoor uit op € 0,9 miljoen.
- Het resultaat bij afvalservice wordt ingeschat op € -0,7 miljoen door onderdelen buiten het gesloten systeem huishoudelijk afval. Het is niet de verwachting dat de opgebouwde voorziening dit jaar wordt aangesproken. Het verwachte resultaat wordt verklaard door onder andere CAO-effecten, minder opbrengsten bij Parels, meer kosten bij Vindingrijk en door de verloren rechtszaak met Attero.
- We verwachten een resultaat voor € -1,4 miljoen voor groen, wegen en water. We zien dat de kwaliteit van de openbare ruimte onder druk staat vanwege hoge prijsstijgingen op gebied van loon-prijs-indexatie en materiaal- en energiekosten. Daarnaast vallen opruim- en saneringskosten hoger uit dan verwacht door drugsdumpingen die plaatsvonden in 2023 en werd er een schikking getroffen met een mogelijke contractant voor het uitvoeren van groenonderhoud.
- We verwachten een resultaat van € -0,6 miljoen door het vervroegd organiseren van de Tweede Kamerverkiezingen op 22 november 2023.
- Hogere leges- en RNI-opbrengsten worden ingeschat op € 0,5 miljoen.

Programma 5 Organisatie en financiën van Breda

Het verwachte resultaat bedraagt € 4,9 miljoen. Op hoofdlijnen zien we de volgende ontwikkelingen en afwijkingen:

- Een verwacht resultaat van € -0,8 miljoen door lagere doorbelasting van overhead naar projecten als gevolg van lagere investeringen.
- Hogere kosten contracten en licenties door gestegen contractprijzen in combinatie met stijging van kosten door groei van datagedreven werken en transitie naar werken in de cloud (€ -0,6 miljoen).
- Het saldo van het meerjarenperspectief jaarschijf 2023 bedraagt na de meicirculaire en na de compensatie CAO 2023 € 4,9 miljoen. Zoals in de kadernota 2023 is opgenomen is een sensitiviteitsanalyse op de begroting gemaakt. Ofwel, waar zitten in de meerjarenbegroting gevoeligheden in relatie tot de stijgende lonen en prijzen met gelijkblijvende ambities. Daar waar de stijging zeker en concreet is, zoals bij jeugd, Wmo, leerlingenvervoer, verbonden partijen en ons energiecontract verhogen we de budgetten. Dit effect is verwerkt in het meerjarenperspectief van begrotingsjaar 2024.
- De gemeente heeft in grote lijnen afspraken kunnen maken met de Belastingdienst over de belastingplichtige activiteiten. Dit levert een verwacht voordeel op ten opzichte van eerder opgenomen kosten van € 2,7 miljoen.

VITAAL EN SOCIAAL BREDA

AFWIJKING AMBITIE

Het verwachte financiële resultaat voor het programma Vitaal en Sociaal bedraagt € -8,4 miljoen.

Thema Opgroeien

AFWIJINGEN EN PROGNOSE

Het te verwachten resultaat voor het thema opgroeien bedraagt € -9,6 miljoen.

Jeugdhulp: € -7,1 miljoen

Een resultaat van € -7,1 miljoen op verschillende jeugdonderwerpen, bestaande uit: familie/jeugdhulp (€ -6 miljoen), personele capaciteit (€ -0,8 miljoen) en regionale samenwerkingen (€ -0,3 miljoen).

- *Familie/jeugdhulp*
Steeds meer jongeren maken gebruik van ambulante jeugdhulp. Ook de gedeclareerde kosten per jeugdige nemen toe, mede door de indexering van tarieven. Daarnaast is er een pakket aan beheers- en verbetermaatregelen. De beoogde kostenreductie van € 2,8 miljoen, die is ingevoerd in 2018 wordt niet gerealiseerd, doordat de ingevoerde en bedachte beheersmaatregelen onvoldoende effect hebben door de sterke toename van het aantal cliënten. In het derde kwartaal van 2023 wordt het nieuwe pakket aan beheers- en verbetermaatregelen in uitvoering gebracht. Het financieel effect wordt op dit moment doorgerekend aan de hand van het pakket wat samengesteld wordt. Tevens zal dat om aanpassing van de verordening Jeugd vragen waarbij het streven is deze in het vierde kwartaal van 2023 aan door het college vast te stellen en aan te bieden aan de raad ter besluitvorming.
- *Personele capaciteit en pakket aan beleidsimpulsen/nieuwe projecten*
Door de groei van het aantal cliënten wordt er meer personele capaciteit (onder andere voor de lokale toegangsfunctie) ingezet. Een resultaat van € -1,3 miljoen. Voor het pakket aan beleidsimpulsen en nieuwe projecten verwachten wij een resultaat van € 0,5 miljoen. Dit wordt mede veroorzaakt doordat projecten in latere uitvoerende fase komen dan gepland. Veroorzaakt door capaciteitsproblemen/krapte op de arbeidsmarkt bij de gemeente als bij de partners.
- *Regionale samenwerkingen*
Regionale samenwerkingen verwacht resultaat is € -0,3 miljoen. Voor diverse samenwerkingsverbanden met de regio verwachten wij een extra bijdrage te betalen door stijgende kosten (onder andere stijging van loon- inhuurkosten door indexering). Het gaat onder andere om het crisisinterventie team, jeugd advies team, norm van opdrachtgeverschap en uitvoeringskosten voor de samenwerkingsverband West-Brabant Oost (WBO).

Jeugdgezondheidszorg: € -0,8 miljoen

De kosten voor uitvoeringen van deze wettelijke taak valt bij JONG JGZ incidenteel hoger uit, dan begroot (€ 0,7 miljoen). Daarnaast verwachten wij een extra bijdrage aan de GGD inzake cao-indexering van € 0,1 miljoen.

Jeugdbescherming Brabant en Almata: € -0,4 miljoen

Jeugdbescherming Brabant (JBB) heeft aangegeven een financiële impuls nodig te hebben om onder andere kwaliteit, personeel en financiële zaken op orde te brengen. Er is besloten (samen met vijf andere jeugdhulpregio's waaronder WBO) om JBB in staat te stellen om de organisatie structureel op orde te brengen waarmee de uitvoering van goede jeugdbescherming en jeugdreclassering geborgd wordt. De financiële impuls/incidentele bijdrage vanuit Breda bedraagt € 0,3 miljoen.

Voor Almata is een continuïteitsbijdrage van € 0,1 miljoen beschikbaar gesteld.

Leerlingenvervoer: € -1,1 miljoen

Het resultaat wordt voor € 0,6 miljoen veroorzaakt door gestegen vervoerskosten en de toename van het vervoer van en naar jeugdzorglocaties. Daarbovenop is sprake van een extra tekort van € 0,3 miljoen gerelateerd aan indexatie. Het overige tekort van € 0,2 miljoen wordt verwacht in de tweede helft van het jaar wanneer het aanbestedingstraject is afgerond.

ZonMw: € -0,15 miljoen

In 2022 is het ZonMw Maatschappelijke Diensttijd (MDT) meerjarige project FIKS met succes afgerond en in 2023 de subsidie definitief vastgesteld. Het project begeleidde jongeren naar een (vervolg) opleiding of werk met workshops en trainingen waarvoor zij een competentie paspoort ontvingen. Als tegenprestatie werden opdrachten uitgevoerd bij maatschappelijke organisaties. Een deel van deze subsidie bestond uit een bijdrage van € 0,15 miljoen van de gemeente Breda als cofinanciering. Bij het opstellen van de verantwoording voor deze subsidie komt ook de incidentele afrekening van de cofinanciering aan bod.

Thema Betrokken zijn

AFWIJKINGEN EN PROGNOSE

Het te verwachten resultaat van het thema bedraagt € -3,8 miljoen.

Wmo voorzieningen: € -2,9 miljoen

Het resultaat wordt grotendeels veroorzaakt doordat de indexering van de Wmo tarieven gemiddeld 5% hoger zijn dan de toegepaste indexering van 2,9% op de begroting. De prognose is gebaseerd op de in mei afgegeven indicaties.

Wmo voorziening	Prognose
Huishoudelijke ondersteuning	€ -0,8 miljoen
Begeleiding	€ -0,8 miljoen
Kleinschalig collectie taxivervoer	€ -0,4 miljoen
*Wmo vervoers- en woonvoorzieningen	€ -0,9 miljoen

Capaciteit: € -0,9 miljoen

Mede door de aanzuigende werking in voorgaande jaren van het abonnementstarief bij huishoudelijk ondersteuning wordt er meer (tijdelijk ingehuurd) personele capaciteit ingezet.

Thema Leren, ontwikkelen en werken

AFWIJKINGEN EN PROGNOSE

Het te verwachten resultaat bedraagt € -1,3 miljoen.

Wet Buig: € -1,0 miljoen

Begin mei is het nader voorlopig budget Buig 2023 bekendgemaakt. Dit is nog een tussenstand. Eind september wordt het budget definitief vastgesteld. Dan worden ook de precieze gevolgen van de ophoging van het wettelijk minimumloon verwerkt (hierdoor stijgt ook de hoogte van de bijstandsuitkeringen). Ter indicatie is hiervoor al wel een grove berekening per gemeente gemaakt. Het budget voor Breda is neerwaarts bijgesteld met € 0,5 miljoen (was € 73,2 miljoen, dit wordt € 72,7 miljoen).

In de eerste helft van dit jaar zien we een lichte stijging van het aantal bijstandsuitkeringen. Als deze stijging verder doorzet, passen de uitgaven naar verwachting niet binnen het nu beschikbare budget. Een voorzichtige prognose van het resultaat, mede op basis van de werkelijke uitkeringslasten over de eerste zes maanden, laat een tekort zien van ruim € 1 miljoen. Hierbij nadrukkelijk opgemerkt dat het budget van het Rijk pas eind september definitief wordt vastgesteld.

Fraudeonderzoeken Regio: € -0,1 miljoen

Voor gemeenten uit de regio worden minder fraudeonderzoeken uitgevoerd. Dit leidt naar verwachting tot een resultaat van € -0,1 miljoen. Op dit moment zijn er nieuwe contractbesprekingen. De verwachting is dat we dit product hiermee kostendekkend kunnen maken.

Toezicht en handhaving Wet kinderopvang: € 0,1 miljoen

De gemeente is formeel verantwoordelijk voor het toezicht op de kinderopvang en heeft dit belegd bij de GGD. Na het intensiveren van het toezicht op de kinderopvang resteert er nog een bedrag van ongeveer € 0,1 miljoen. Dit bedrag is bestemd voor een extra kwaliteitsimpuls. Naar verwachting krijgt dit volgend jaar zijn beslag, waardoor dit bedrag nu overblijft.

Ombuiging werk & inkomen: € -1,5 miljoen

Als gevolg van een fors financieel resultaat de afgelopen jaren op het gebied van werk & inkomen, is in het bestuursakkoord gerekend met een voordeel van € 3 miljoen in 2023, aflopend naar € 0,5 miljoen in 2026. Dit financiële resultaat is in eerdere jaren vooral behaald door incidentele meevallers. Op dit moment is het nog onzeker of deze meevallers zich voordoen in 2023. Mogelijk dat door deelname aan het regionale ESF+ project "West-Brabant Werkt aan morgen! 2023-2024" voor aanvullende inkomsten kan zorgen. Daarnaast worden er op dit moment scenario's en beheersmaatregelen onderzocht die mogelijk kunnen bijdragen aan het realiseren van de ombuiging. Er is nog geen zicht op de uitkomsten hiervan. Gezien bovenstaande onzekerheden wordt vooralsnog het uitgangspunt gehanteerd dat de ombuiging van € 3 miljoen voor de helft wordt gerealiseerd.

Regionaal arbeidsmarktbeleid: nihil

De scope van de regionale agenda richt zich specifiek op de dienstverlening in de arbeidsmarktregio aan mensen (werkgevers, werkzoekenden en werkenden) die hulp nodig hebben om de volgende stap te zetten op weg naar (ander) werk. Het betreft werkgevers- en werkzoekendendienstverlening, aansluiting onderwijs arbeidsmarkt en de banenafpraak. Dit raakt zowel de regionale als lokale, Bredase beleidsdoelen. Momenteel werken we aan de oplevering van de regionale uitvoeringsagenda 2023-2024 en een daaraan verbonden uitnuttingsbudget. De agenda is gericht op de samenwerking tussen onderwijs en arbeidsmarkt om daarmee de kansen te vergroten op duurzame inzetbaarheid van kwetsbare groepen op de West-Brabantse arbeidsmarkt. Hierin staan programmalijnen, projecten en activiteiten en benodigde middelen waarmee we aan de slag gaan. De vaststelling van deze programmalijnen wordt op het eerstvolgende bestuurdersoverleg van het Regionaal Werkbedrijf verwacht (ingepland medio september 2023). Hiermee is er akkoord voor de uitnutting van beschikbare regionale middelen. Dit verklaart mede waarom de beschikbare middelen nog niet volledig zijn uitgenut. Een bedrag van ongeveer € 2,5 miljoen wordt bij de resultaatbestemming bij de jaarrekening voorgesteld over te hevelen naar 2024. Voor de bestuursrapportage is het resultaat budgettair neutraal aangezien de lagere uitgaven ook een lagere uitname uit de reserve tot gevolg heeft.

Afdeling Werk: € 0,5 miljoen

We verwachten ten opzichte van de begroting een resultaat van € 0,5 miljoen. Dit wordt mede veroorzaakt door extra gegeneerde omzet.

Gestegen energielasten

In afwachting van de vaststelling van de wetswijziging energietoeslag 2023 stelde het college op 7 februari 2023 de lokale regeling energiebijdrage 2023 vast. Momenteel hebben we 4.255 ambtshalve verstrekkingen gedaan aan inwoners die rechthebbend zijn en voldoen aan de voorwaarden. Van de 3.844 aanvragen zijn er 3.785 afgehandeld en in 3.436 gevallen overgegaan tot een verstrekking. In totaal hebben 7.691 (stand week 34) inwoners tot nu toe gebruikgemaakt van de energiebijdrage 2023. Dit betreft een bedrag van € 3,8 miljoen. Beschikbaar voor 2023 is € 6,2 miljoen. De verwachting is dat dit budget voor 2023 toereikend is.

Afgelopen 3 juli is het gewijzigde wetsvoorstel Energietoeslag 2023 aan de Tweede Kamer aangeboden. Een onderzoek naar financiële toereikendheid leidde tot een aangepaste verdeelsystematiek voor 2023. Met het ministerie van SZW is afgesproken dat er zo snel mogelijk een overzicht komt voor iedere gemeente met het voorlopig te ontvangen bedrag*. De energietoeslag 2023 kan worden uitbetaald tot en met 30 juni 2024.

De aanvraagtermijn voor de energietoeslag 2022 is inmiddels gesloten. In totaal hebben we 11.000 huishoudens kunnen ondersteunen met de energietoeslag. Hiermee hebben we een bereik van 79% van de totale mogelijke doelgroep. Van het Rijk hebben we hiervoor een bedrag ontvangen van bijna € 17 miljoen. Het totaal besteed bedrag wordt naar verwachting circa € 15 miljoen, zodat € 2 miljoen resteert. Dit resultaat is budgettair neutraal aangezien de lagere uitgaven ook een lagere uitname uit de exploitatiereserve tot gevolg heeft.

* Totaal beschikbaar € 1,4 miljard. Hiervan is € 500 miljoen al verdeeld onder gemeenten in december om € 500 uit te keren (voor Breda € 6,2 miljoen), de resterende € 900 miljoen (€ 800) wordt vermoedelijk in de septembercirculaire 2023 verdeeld.

Ondersteuning energiekosten studenten 2023: € 0,6 miljoen

Studenten met een laag inkomen en aantoonbare energielasten kunnen een beroep doen op de bijzondere bijstand. Breda heeft van het Rijk hiervoor een bedrag van € 0,7 miljoen ontvangen. Tot op heden is hier weinig gebruik van gemaakt. Naar verwachting resteert hier een bedrag van € 0,6 miljoen. Het is nog niet bekend of (gedeelte van) dit bedrag terug moet naar SZW als het gewijzigde wetsvoorstel in werking treedt. Zeker omdat in het gewijzigd wetsvoorstel Energietoeslag 2023, dat op 3 juli naar de Tweede Kamer is gestuurd, landelijk een oplossing is gevonden voor studenten die te maken hebben met verhoogde energiekosten. DUO verstrekt hiervoor een gift van € 400.

Energiepakket gemeente Breda t.b.v. bewoners: nihil

Binnen Participatie zijn de volgende projecten opgenomen: uitbreiding sociale energiecoaches (€ 0,2 miljoen), noodfonds bewoners (€ 0,25 miljoen) en personele inzet energiepakket bewoners (€ 0,3 miljoen).

- De sociale energiecoaches zijn recent gestart, maar worden nog bekostigd vanuit het Rijk. Ook de eventuele uitbreiding van het aantal coaches (naar verwachting in het najaar) komt ten laste van deze Rijksmiddelen. Hierdoor worden de gemeentelijke middelen nog niet aangesproken.
- Het gemeentelijk noodfonds bewoners is operationeel per 1 april 2023 en gaat lopen tot eind 2023. Op dit moment is er nog maar 1 aanvraag en toekenning geweest. Naar verwachting blijven hier gelden over.
- De personele inzet wordt eerst door eigen medewerkers gedaan. Pas bij een sterke toename van het aantal ondersteuningsaanvragen, wordt het aanvullend budget aangesproken.

Omdat er minder uitgaven worden verwacht, vindt er een lagere uitname uit de reserve plaats. Hierdoor is het resultaat budgettair neutraal.

Bredapas

Het onderzoek naar de verdere ontwikkeling van de Bredapas vindt medio 2023 plaats. Het onderzoek gaat ook over de verbreding van de Bredapas, waardoor de pas voor meer inwoners toegankelijk wordt. Het is mogelijk dat het onderzoek pas begin 2024 wordt afgerond.

Inkoop kennis schuldhulpverlening ondernemers

Omdat we onze ondersteuning voor ondernemers een extra impuls willen geven, kopen we specialistische kennis in. Vooralsnog voor de komende 2 á 3 jaar. De aanbesteding is met ene jaar vertraagd en is in 2023 gestart. We verwachten daardoor minder aanmeldingen dan voorzien.

Bewindvoering: € 0,1 miljoen

Het budget voor de 2 gemeentelijke bewindvoerders wordt niet volledig uitgenut. De werving heeft in eerste instantie niet tot het gewenste resultaat geleid. De vacature wordt opnieuw opengesteld. Naar verwachting resteert hier een bedrag van € 0,1 miljoen.

Schuldenafkoopfonds (SAF)

Naast het jaarlijkse budget van € 0,1 miljoen resteren er ook eenmalige middelen uit voorgaande jaren van € 0,17 miljoen. De verwachting is dat we dit jaar ongeveer € 0,14 miljoen gaan besteden. Hierdoor blijft een bedrag van € 0,13 miljoen over. Conform afspraak in het beleidsplan blijft dit bedrag gereserveerd in het fonds (is budgettair neutraal, omdat er ook geen uitname uit de reserve hoeft plaats te vinden).

Minnelijke schuldhulpverlening (MSNP)

Na een onverwacht besluit van de eerste en tweede kamer is landelijk afgestemd dat het aflostraject voor minnelijke schuldhulpverlening (MSNP) vanaf 1 juli 2023 wordt verkort. Besloten is dat de verkorting ook voor bestaande MSNP trajecten gaat gelden. Niet alleen moeten schulden deels worden afgekocht, ook moet extra fte worden aangetrokken bij schuldhulpverlening voor de benodigde nazorg en begeleiding. Hiervoor krijgen gemeenten geen middelen van het Rijk.

Thema Thuis

AFWIJKINGEN EN PROGNOSE

Het te verwachten resultaat van dit thema bedraagt € 3,7 miljoen.

Beschermd wonen: € 3,4 miljoen

Het resultaat betreft het aandeel van de gemeente Breda in de centrumregeling Beschermd Wonen regio Breda. Het resultaat wordt mede veroorzaakt doordat, na de vaststelling van de begroting, door de gemeenschappelijke regeling de omvang van de integratie uitkering beschermd wonen tweemaal in omvang is gestegen door loon- en prijsbestelling en de volume-indexatie. Het betreft hier een totaalbedrag van € 4,7 miljoen (aandeel gemeente Breda ongeveer 50%).

Daarnaast is er een subsidieregeling beschikbaar inzake regionale ambulantsering regio Breda voor een bedrag van € 1 miljoen. Het aantal subsidie aanvragen voor 2023 blijft achter. Het verwacht resultaat op deze post bedraagt € 0,8 miljoen (aandeel gemeente Breda ongeveer 50%).

Gemeenschappelijke regeling geweld in afhankelijkheidsrelaties: € 0,3 miljoen

Vanuit de regio West-Brabant West (WBW) wordt er een bijdrage ontvangen van € 0,3 miljoen voor geweld in afhankelijkheidsrelaties. Deze ontvangen bijdrage was niet voorzien tijdens het begrotingsproces.

Daarnaast is er vanuit de exploitatiereserve € 1,6 miljoen toegevoegd aan de begroting van de gemeenschappelijke regeling geweld in afhankelijkheidsrelaties (GIA). Hiervan wordt € 1,2 miljoen onttrokken. Conform resultaatbestemming 2022 wordt het restant van de exploitatiereserve ingezet in 2024. Conform afspraak blijven deze middelen beschikbaar voor de gemeenschappelijke regeling GIA.

Regionale middelen maatschappelijke opvang

Vanuit de exploitatiereserve is € 3,2 miljoen toegevoegd aan het budget van maatschappelijke opvang (betreft incidentele middelen die toegevoegd zijn aan de decentralisatie uitkering maatschappelijke opvang van eerdere jaren). Hiervan wordt € 1 miljoen onttrokken. Conform resultaatbestemming 2022 en de beleidsnota Maatschappelijke opvang wordt het restant van deze middelen ingezet in 2024 en verder.

Thema Leven

AFWIJKINGEN EN PROGNOSE

Het te verwachten resultaat bedraagt € -0,4 miljoen.

Volksgezondheid: € -0,4 miljoen

De GGD heeft te maken met gestegen loonkosten door toedoen van de nieuwe CAO. Conform afspraak mogen zij deze CAO-indexering ten laste brengen van de gemeente. Hierdoor loopt het tekort in de gemeentelijke begroting op tot ongeveer € 0,35 miljoen.

Thema Ontmoeten

AFWIJKINGEN EN PROGNOSE

Het te verwachten resultaat bedraagt € 3,0 miljoen.

Opvang vluchtelingen Oekraïne: € 3,0 miljoen

Voor de uitvoering van de regeling Opvang ontheemde Oekraïners ontvangt de gemeente middelen vanuit het Rijk middels een SISA-uitkering. De omvang wordt bepaald door het aantal opgevangen personen in een gemeentelijke opvanglocatie. Naar verwachting wordt de uitkering niet volledig besteed. Deels komt dit door een gunstige afrekening van de energiekosten in de Koepel. Maar ook biedt de grootschaligheid van de Koepel efficiencyvoordelen. In navolging op een toezegging van de staatssecretaris mogen de middelen ook ingezet worden voor de bredere taak in de opvang van vluchtelingen. Een bedrag van € 0,2 miljoen wordt daarom ingezet voor veiligheids- en inrichtingsaanpassingen aan de tussenvoorziening het Koetshuis. Het verwachte resultaat bedraagt daarna € 3 miljoen.

ONDERNEMEND BREDA

AFWIJKING AMBITIE

Het verwachte financiële resultaat voor het programma Ondernemend Breda bedraagt € 1,5 miljoen.

Thema Stimuleren economische ontwikkeling in Breda

AFWIJINGEN EN PROGNOSE

Het te verwachten resultaat bedraagt € 1,5 miljoen.

Economische zaken: € 0,6 miljoen

Binnen het beleidsthema economie worden in veel gevallen projecten en activiteiten opgezet met externe partners. Dat zorgt voor een onzekerheid in de tijd voor het uitwerken van projectplannen, besluitvorming hierover en de uiteindelijke uitvoering van de activiteiten.

Het project B'wise fase 2 is voor een belangrijk deel verantwoordelijk voor uitnutting van middelen. Aanbesteding en uitvoering worden opgestart in de tweede helft van het jaar.

Daarnaast zorgen niet begrote externe subsidies voor Smart City naar verwachting voor een voordelig resultaat.

Team vrijetijdseconomie werkt hard aan concretisering van de (uitvoerings-)plannen. Dit zal in het tweede helft van het jaar naar verwachting tot concrete besteding leiden.

In combinatie met de krappe intern beschikbare capaciteit rondom de uitvoering van projecten (bijvoorbeeld BredaRing) zorgt voor een te verwachten onderbesteding in 2023 van € 0,6 miljoen.

Energiepakket 2023: nihil

Van de € 2,95 miljoen bestemd voor de ondersteuning van ondernemers vanuit het energiepakket wordt in 2023 € 1,3 miljoen onttrokken uit de reserve. Verwacht wordt dat er voor de resterende middelen van € 1,65 miljoen geen aanvragen komen voor het noodfonds ondernemers in 2023.

Evenementen: € 0,2 miljoen

Het niet doorgaan van enkele evenementen (dancetour, swim to fight cancer) en geen aanmeldingen voor grote nieuwe evenementen geeft een te verwachten onderbesteding op de subsidie- en bijkomende uitgaven van € 0,2 miljoen.

Grondexploitaties werken: € 0,7 miljoen

Voor de bestuursrapportage 2023 zijn alle grondexploitaties tussentijds beoordeeld en zonedig herzien. Dit laatste is het geval als er ten opzichte van de jaarrekening 2022 relevante afwijkingen zijn opgetreden. De cijfers van deze herzieningen vormen de basis voor de prognose van het jaarresultaat 2023. Voor de totale prognose en toelichting wordt verwezen naar het programma Duurzaam Wonen in Breda, thema grote woonprojecten in de stad. Onder dit thema is voor de grondexploitatie werken een resultaat opgenomen van € 0,66 miljoen. Dit bedrag is geheel toe te schrijven aan de inschatting van (verplichte) tussentijdse winstnemingen voor 2023.

Toelichting investeringen

Door capaciteitsinzet op aanleg glasvezel derden is de aanleg van de Bredaring vertraagd. Hierdoor wordt het beschikbare investeringsbudget van € 0,5 miljoen deels in 2023 uitgenut. Het grootste deel wordt benut in 2024 en 2025. De verwachte investering voor de aanleg van de Bredaring is € 0,15 miljoen in 2023.

Thema Grote projecten in de stad

AFWIJINGEN EN PROGNOSE

Het te verwachten resultaat bedraagt € -0,2 miljoen.

CrossMark

Het programmabudget wordt naar verwachting geheel uitgenut. De cijfers van de halfjaarherziening van de grondexploitatie zijn nog niet beschikbaar, maar voor de grondexploitaties CrossMark worden geen wijzigingen verwacht. Voor de faciliterende projecten is een begrotingswijziging aangeleverd voor de bestuursrapportage (de lasten en baten van de faciliterende projecten CrossMark zijn bij de begroting opgenomen onder programma 3 thema verdeling beschikbare ruimte en worden overgeheveld naar programma 2 grote projecten).

Het toekomstperspectief is op 7 maart jl. door gedeputeerde staten van de provincie en op 22 juni door de gemeenteraad vastgesteld. De propositie aan het Rijk voor een financiële bijdrage in de investeringen in de Grootschalige Woningbouwlocatie CrossMark-'t Zoet is tijdens de BO Leefomgeving op 23 juni gehonoreerd met € 27,1 miljoen (incl. BTW).

Gasthuisvelden

De totale lasten opgenomen onder dit product hebben geheel betrekking op kapitaallasten (van Nieuwe Mark en voorbereidingskredieten Gasthuisvelden, Gasthuisvelden west en Seelig Park). De faciliterende projecten UWV en Kadasterlocatie behoren vanaf 1 januari 2023 niet meer tot het programma Gasthuisvelden. De lasten en baten van deze projecten zijn (in de begroting) opgenomen onder programma 3 thema verdeling beschikbare ruimte. Wat betreft de Nieuwe Mark wordt naar verwachting in 2023 niet gestart met het opstellen van het bestek en schuift € 1 miljoen door naar 2024.

De werkzaamheden van de Nieuwe Mark leiden mogelijk tot beperkingen voor ondernemers in de omgeving. Met hen gaan we in overleg en maken we vervolgens afspraken. Ondanks overleg met de ondernemers worden er toch claims ingediend. Voor het project Nieuwe Mark hebben we een aparte nadeelcompensatieregeling opgesteld. Op grond van de regeling verwachten we voorschotten te moeten uitkeren en ontstaat er een nadeel in de exploitatie voor 2023 van € 0,23 miljoen. Dit risico was opgenomen in het gemeentebrede risicoprofiel en nu treedt het risico op.

Centrum Oost

De nieuwe naam voor het grote project Oostflank is Centrum Oost. De opgenomen lasten betreffen kapitaallasten (van voorbereidingskredieten). Voor de faciliterende projecten is een begrotingswijziging aangeleverd voor de bestuursrapportage (de lasten en baten van de faciliterende projecten Centrum Oost zijn bij de begroting opgenomen onder programma 3 thema verdeling beschikbare ruimte en worden overgeheveld naar programma 2 grote projecten).

Verbeter Breda

De ontwikkeling en uitvoering van plannen uit het Pact van Breda deel 3 moet grotendeels plaatsvinden in de lijn. Vanuit het programma is niet goed in te schatten of alle plannen dit jaar tijdig in gang gezet worden om de begrote kosten te maken in 2023. Het verschilt per plan wat hier de oorzaak van is. Zo neemt het maken van de woonzorgvisie en het maken van de nieuwe alliantie afspraken met de woningbouwcorporaties, huurderskoepels en zorgorganisaties zeker dit hele jaar in beslag. Hierdoor worden er mogelijk nog geen concrete afspraken gemaakt over de proef woonruimteverdeling. Dit, omdat de visie erop en de afspraken erover worden uitgewerkt in de Alliantie Wonen. Ten aanzien van de bouwsteen 'Leefbaar inkomen' zijn er in de gemeentelijke organisatie nog geen plannen uitgewerkt waarmee gebiedsgericht invulling kan worden gegeven aan de ambities. Het ontwikkelen van plannen met de nodige partners kost veel tijd.

Ontwikkelingen Bavel

Betreft kapitaallasten (van voorbereidingskrediet). Voor de faciliterende projecten is een begrotingswijziging aangeleverd voor de bestuursrapportage (de lasten en baten van de faciliterende projecten Bavel zijn bij de begroting opgenomen onder programma 3 thema verdeling beschikbare ruimte en worden overgeheveld naar programma 2 grote projecten).

Toelichting investeringen

- **CrossMark/Havenkwartier investeringen Woningbouwimpuls: € 0,2 miljoen**
Voor de investeringen van de Woningbouwimpuls van € 2,0 miljoen wordt verwacht dat € 0,2 miljoen uit 2023 doorschuift naar 2024. De voorbereiding van de openbare ruimte Klavers Jansen schuift vanwege de besluitvorming

over het cultuurcluster door naar 2024. Het werk Verlengde Speelhuuslaan is gestart en in uitvoering. Doordat werk met werk wordt gemaakt kunnen de kosten mogelijk lager uitvallen.

- **CrossMark/'t Zoet: pm**
Overeenkomstig de intentieovereenkomst dragen gemeente en provincie ieder 50% van de kosten. Voor 2023 is bij de begroting 2023 uitgegaan van € 1,2 miljoen voor de planvoorbereiding. Het gemeentelijk aandeel is € 0,6 miljoen. Na vaststelling van het Toekomstperspectief is een productenraming voor 2023-2024 opgesteld, waarbij de benodigde inzet en middelen in beeld zijn gebracht. De kosten van de planvoorbereiding worden hoger ingeschat. Dit wordt nader in beeld gebracht.
- **Gasthuisvelden/Nieuwe Mark: € 1,0 miljoen**
Voor de tweede fase wordt gewerkt aan het definitief ontwerp. Verwacht wordt dat het bestemmingsplan eind 2023 onherroepelijk is. Dit jaar wordt niet meer gestart met het bestek. Om deze reden schuift een bedrag van € 1,0 miljoen door naar 2024.
- **Centrum Oost: nihil**
Voor het Chassékwartier wordt volop gewerkt aan een ontwikkelvisie die doorloopt naar 2024. Van het totale bedrag van ongeveer € 0,5 miljoen schuift € 0,2 miljoen door naar 2024. Voor de herinrichting van de Vlaszak wordt € 0,2 miljoen aan voorbereidingskosten vervroegd. Gewerkt wordt aan afronding van het definitief ontwerp en daarna bestek en aanbesteding eind dit jaar. Een bestuurlijk voorstel voor kredietaanvraag is in voorbereiding.

Thema Dynamische stad

AFWIJINGEN EN PROGNOSE

Er worden geen afwijkingen verwacht binnen dit thema.

Thema Beroepsonderwijs en huisvesting onderwijs

AFWIJINGEN EN PROGNOSE

Het te verwachten resultaat bedraagt € 0,1 miljoen.

HBO: € 0,2 miljoen

Vanuit het product 'werkend leren' (Breda-ficaten) wordt verwacht dat er € 0,2 miljoen aan middelen overblijven in 2023. Met de nieuwe onderwijsvisie wordt er een nieuwe impuls gegeven aan deze middelen.

Onderwijshuisvesting: € -0,1 miljoen

Er wordt gewerkt aan een hernieuwd doorcentralisatieplan samen met de onderwijshuisvestingscoöperaties BreedSaam en Building. Om dit traject te ondersteunen, is er een extern adviesbureau aangehaakt waarvoor geen middelen waren gereserveerd. Dit zorgt naar verwachting voor een resultaat van € -0,1 miljoen.

Daarnaast neemt het aantal vluchtelingenkinderen, waaronder statushouders en Oekraïners, toe. Voor de leerlingen die naar de Internationale Schakel Klas (ISK) gaan, is in bestaande schoolgebouwen voldoende lesruimte. Voor de Oekraïense leerlingen die teruggaan, wordt na de zomer 2023 een Oekraïense school gestart. De verwachting is dat daarvoor 6 tot 8 lokalen (gegroepeerd) nodig zijn. In dit stadium zijn die nog niet beschikbaar. Dit betekent dat huur van geschikte ruimte of het plaatsen van noodlokalen mogelijk nodig is. De specifieke uitkering vanuit het Rijk verloopt per 31 juli 2023 en er is nog geen signaal ontvangen over een nieuwe regeling. Mogelijk worden kosten gemaakt na deze termijn en wordt daarom aangemerkt als risico.

Volwasseneducatie

Deltaplan Onderwijs en Arbeidsmarkt

Er wordt gewerkt aan de concretisering van het actieplan. De verwachting is dat een deel van de middelen wordt benut. In het plan zit ook een bestedingsvoorstel voor de looptijd van het actieplan. Mochten de middelen niet volledig worden besteed, dan worden deze opgenomen voor de doelstelling van het actieplan voor de lange termijn.

Thema Verbindend bestuur

AFWIJINGEN EN PROGNOSE

Het te verwachten resultaat bedraagt € 0,1 miljoen.

Stedelijke Regio Breda Tilburg (SRBT)

Medio 2022 is duidelijk geworden dat het Rijk afspraken wil maken op de schaal van Novex-gebied Stedelijk Brabant. Daarmee vervallen de verstedelijkingsakkoorden op de schaal van de stedelijke regio's. In plaats daarvan is een Ontwikkelperspectief Stedelijk Brabant 2040 uitgewerkt met daarin regionale paragrafen voor de stedelijke regio's. In dit Ontwikkelperspectief zijn tevens de eerste uitvoeringsafspraken met provincie en Rijk opgenomen. Na het aantreden van het nieuwe college van Gedeputeerde Staten wordt het Ontwikkelperspectief definitief vastgesteld. Vervolgens wordt een Uitvoeringsprogramma bij het Ontwikkelperspectief uitgewerkt. De overige geschetste ontwikkelingen laten geen afwijkingen zien.

BrabantStad

Binnen BrabantStad werken we met zeven steden en de provincie samen gericht op een sterk internationaal concurrerend en duurzaam groeiend stedelijk netwerk. BrabantStad doet dat met oog voor de eigenheid van alle steden en met respect voor het mozaïek van Brabant waarin stad en ommeland in sterke mate met elkaar verweven zijn. Binnen BrabantStad agenderen we specifiek grootstedelijke problematieken en uitdagingen.

DUURZAAM WONEN IN BREDA

AFWIJKING AMBITIE

Het verwachte financiële resultaat voor het programma Duurzaam wonen in Breda bedraagt € -2,2 miljoen.

Thema Wonen in Breda

AFWIJKINGEN EN PROGNOSE

Er worden geen afwijkingen verwacht binnen dit thema.

Wonen

Inmiddels is de Bredase Woon- en Bouwagenda 2023-2026 gepresenteerd. Hierin staan onze vervolgstappen in het realiseren van de woningbouwopgave uit het bestuursakkoord. Het naar harde plannen brengen van 6.000 woningen en de realisatie van 750 tijdelijke woningen.

Startersleningen

Op 12 januari 2023 besloot de gemeenteraad om de voorwaarden voor de starterslening te verruimen. Dit heeft tezamen met de krappe woonmarkt geleid tot een grote toename van aanvragen. Waar in de afgelopen 2 jaar 14 leningen per jaar zijn verstrekt, is het aantal aanvragen halverwege 2023 al meer dan 100. Hieruit blijkt dat starters heel veel behoefte hebben aan een betaalbare woning. Het krediet van € 2,5 miljoen is nu benut en de leningen worden momenteel niet meer verstrekt. Na de zomerperiode leggen we de gemeenteraad voor het revolverende fonds aan te vullen.

Thema Verdeling beschikbare ruimte

AFWIJKINGEN EN PROGNOSE

Het te verwachten resultaat bedraagt € -0,4 miljoen.

De Eerste Kamer heeft inmiddels ingestemd met de inwerkingtreding van de Omgevingswet per 1 januari 2024. Hiermee wordt het besteden van de toegekende budgetten voor het omgevingsplan gedeeltelijk doorgeschoven naar 2024, omdat voorafgaand aan de inwerkingtreding van de Omgevingswet nog geen omgevingsplan kan worden vastgesteld.

Ruimtelijke ordening: € -0,4 miljoen

Als gevolg van het wegbestemmen van onbenutte bouwtitels bij het vaststellen van geactualiseerde gebiedsgerichte bestemmingsplannen in de periode rondom 2012, is na een langlopende juridische procedure planschade toegekend aan een grondeigenaar waarvan een bouwtitel is komen te vervallen. We verwachten hierdoor, mede vanwege de lange looptijd van de juridische procedure een resultaat van € -0,4 miljoen.

Daartegenover hebben we een voordeel bij de implementatie van de Omgevingswet van € 0,4 miljoen. Voorgesteld wordt om deze middelen door te schuiven naar 2024, omdat de ingangsdatum van 1 januari 2024 is vastgesteld.

Thema Grote woonprojecten in de stad

AFWIJINGEN EN PROGNOSE

Het te verwachten resultaat voor dit thema bedraagt € -1,9 miljoen.

Panden en gronden: € -0,5 miljoen

Het resultaat is toe te schrijven aan extra kosten voor sloop van Hoeveneind 62 en bestrijding van de Japanse duizendknoop van € 0,37 miljoen. Daarnaast worden lagere inkomsten uit erfpacht verwacht van € 0,13 miljoen.

Grondexploitaties wonen: € -1,4 miljoen

In dit thema zijn de grondexploitaties wonen ondergebracht. Voor de bestuursrapportage 2023 zijn de grondexploitaties wonen tussentijds beoordeeld en zonodig herzien. Op basis van de halfjaarherziening wordt voor deze grondexploitaties een resultaat voorzien van € -0,15 miljoen. In het Bestuursakkoord is in 2023 voor alle grondexploitaties een resultaat ingeboekt van € 1,2 miljoen, wat geheel is opgenomen in dit thema. Per saldo bedraagt de prognose van het resultaat op dit onderdeel € -1,35 miljoen.

De grondexploitaties werken en de grondexploitaties CrossMark zijn opgenomen in het Programma Ondernemend Breda. Om deze reden wordt hieronder ingegaan op het beeld van alle grondexploitaties.

Integraal beeld halfjaarherziening grondexploitaties

Voor deze bestuursrapportage zijn alle grondexploitaties van programma's Ondernemend Breda en Duurzaam wonen in Breda, tussentijds beoordeeld en zonodig herzien. Dit laatste is het geval als er ten opzichte van de jaarrekening 2022 relevante afwijkingen zijn opgetreden. Daarnaast herzien we grondexploitaties ook tussentijds als er substantiële wijzigingen zijn. Vallen deze buiten de vastgestelde kaders van de grondexploitatie, dan vragen we voor de gewijzigde grondexploitatie opnieuw goedkeuring aan de gemeenteraad.

Medio 2023 zijn 6 van de 15 lopende grondexploitaties aangepast in vergelijking met de jaarrekening 2022. In de eerste helft van 2023 is de grondexploitatie Bouverijen (wonen) separaat herzien vanwege een wijziging van het programma met meer middeldure huurwoningen. Voor de herziening zijn de parameters aangehouden van de jaarrekening.

De cijfers van de halfjaarherzieningen vormen de basis voor de prognose van het jaarresultaat 2023. De prognose is de best mogelijke inschatting, maar kent door het ontbreken van informatie over de macro-economische situatie een grote mate van onzekerheid. Het verwacht resultaat voor 2023 van alle grondexploitaties is € -0,7 miljoen, waarvan € 1,2 miljoen een ingeboekt resultaat betreft vanuit het Bestuursakkoord. Hierbij past de kanttekening dat de resultaten moeilijk per jaar zijn in te schatten, omdat de grondexploitaties jaaroverstijgend zijn en veelal fluctueren in de tijd. Prognoseresultaat van herziening van de grondexploitaties komt daarbij uit op € 0,5 miljoen en is opgebouwd uit:

- Halfjaarherzieningen: (€ -0,9 miljoen)
  - Een resultaat van € 0,83 miljoen door (verplichte) tussentijdse winstnemingen bij 6 grondexploitaties, waarvan één negatief;
  - Een resultaat van € -1,7 miljoen voor verplichte dotaties aan de voorziening grondexploitaties als gevolg van verslechtering van grondexploitaties met een negatief resultaat;
  - Geen resultaat van liquidaties van positieve grondexploitaties in 2023.
- Correcties (€ 1,4 miljoen)
  - € 1,5 miljoen correctie op de voorziening grondexploitaties als gevolg van besluitvorming over de programmawijziging Bouverijen, dit bedrag wordt bij de jaarrekening 2023 ten laste van de reserve versnellingsopgave wonen gebracht;
  - € -0,12 miljoen correctie als gevolg van de verplichte bijdragen bovenwijkse voorzieningen, verschuldigd door het vaststellen van een planologische maatregel (bestemmingsplan of omgevingsplan) in een actieve grondexploitatie. Deze bijdragen mogen volgens BBV-regelgeving niet worden ingerekend in een grondexploitatie, maar komen ten laste van het resultaat van de grondexploitaties.

Toelichting investeringen

De afwijking op overige Stedelijke ontwikkelingen bedraagt € 1,6 miljoen.

Voor het project Amphibia was de aanleg van een nieuw fietspad en gedeeltelijke herinrichting van de Hogeschoollaan in 2023 voorzien. Als gevolg van noodzakelijke afstemming is het project vertraagd en verschuift een deel van de uitvoering naar 2024. Voor 2023 wordt € 0,6 miljoen aan investeringen geraamd, € 1,8 miljoen schuift door naar 2024. Voor het project Woonakker is de vaststelling van het bestemmingsplan en de grondexploitatie later dit jaar voorzien. De voorbereidingskosten worden € 0,2 miljoen hoger ingeschat. Aan de raad is een extra voorbereidingskrediet gevraagd.

Thema Bereikbaar Breda

AFWIJKINGEN EN PROGNOSE

Het te verwachten resultaat bedraagt € 0,5 miljoen.

Mobiliteit: nihil

Er is, net als in andere onderdelen van de gemeente, sprake van vacatureruimte (met name een projectcoördinator). Dit kan ervoor zorgen dat projecten vertraging oplopen. Dit kan gevolgen hebben voor de bedrijfsvoering (dekking overhead).

Parkeren: € 0,5 miljoen

Op het onderdeel parkeren wordt dit jaar een positief resultaat verwacht. Op basis van de half jaar cijfers komen de inkomsten uit kortparkeren minimaal € 1,2 miljoen hoger uit dan begroot (€ 0,2 miljoen in de garages en circa € 1,0 miljoen voor het straat parkeren). Aan de kostzijde zijn er echter enkele overschrijdingen, mogelijk oplopend tot een bedrag van ongeveer € 0,7 miljoen. Deze overschrijdingen hangen onder andere samen met de vervlechting met voormalig ATEA en de noodzakelijke inhuur van extra personeel voor het op niveau houden van de dienstverlening aan de stad. Ook is dit jaar op nadrukkelijk verzoek geïnvesteerd in grote tijdelijke stallingen bij evenementen (onder andere carnaval, koningsdag, jazz) en bij NAC. De kosten voor deze extra voorzieningen (materiaal, transport, menskracht) zijn tot op heden ten laste van de parkeerbegroting gebracht.

Toelichting investeringen

Bij een 3-tal (grote) mobiliteitsprojecten (Baronielaan zuid, Molenstraat en Leursebaan (rotonde IABC)) is er sprake van een forse overschrijding van het bestaande budget. Dit wordt deels veroorzaakt door prijsstijgingen van onder andere de materialen en deels door andere factoren.

Thema Breda is een duurzame en bestendige stad

AFWIJKINGEN EN PROGNOSE

Het te verwachten resultaat bedraagt € -0,4 miljoen.

Milieubeheer: nihil

Er wordt op de 'klassieke' milieubeheer-thema's lucht, geluid en bodem geen afwijking verwacht.

Vanuit het energiepakket wordt verwacht dat er voor programma 3 een lager bedrag uit de algemene reserve hoeft te worden onttrokken van € 2,35 miljoen. De klusdienst, begroot op € 0,8 miljoen, wordt gefinancierd vanuit beschikbaar gestelde Rijksgelden. De regeling energieadvies en maatregelen wordt beperkt gebruikt. Er wordt nu uitgegaan van een besteding van € 0,25 miljoen in plaats van de geraamde € 1,1 miljoen. Voor wat betreft het inspelen op actualiteiten, supplementaire kosten en projectleiding wordt € 0,75 miljoen aan kosten ingeschat op een budget van € 1,45 miljoen. Alles bij elkaar wordt voor een onttrekking uit de algemene reserve verwacht van € 1 miljoen in 2023 op een budget van € 3,35 miljoen. Dit heeft geen invloed op het resultaat.

De ontvangen Rijksgelden 2023 voor de uitvoeringscapaciteit voor de klimaat- en duurzaamheidsopgave (CDOKE-gelden) worden dit jaar naar alle waarschijnlijkheid niet geheel ingezet. De looptijd van deze regeling is echter 3 jaar. Voor het daaraan gerelateerde uitvoeringsprogramma klimaat is de verwachting dat de middelen worden uitgegeven in 2023. In 2023 zijn de Rijksmiddelen ontvangen voor uitvoering van variant 3 van de klimaatbegroting. In 2023 is een actueel

klimaatplan opgesteld met de aangepaste klimaataanpak voor 2023-2025. In 2023 wordt niet aan drie, maar aan vijf gebieden gewerkt: vier wijkenergieplannen (Wisselaar, Doornbos-Linie, Biesdonk en Tuinzicht) en één buurtinitiatief (Prinsenbeek). Ook wordt in 2023 een start gemaakt met het opstellen van een energieplan voor de verschillende bedrijventerreinen in de stad.

De afronding van de inrichting van het natuurgebied Landgoederenzone Haagse Beemden loopt door in 2024 vanwege het aanvragen van vergunningen en benodigde vooronderzoeken die plaats moesten vinden.

Bij het opstellen van de begroting 2023 verwachtten we meerdere faunapassages aan te kunnen leggen. In werkelijkheid zullen we in 2023 één ecologische verbindingszone en één faunapassage realiseren.

Openbaar groen en (openlucht) recreatie: € -0,4 miljoen

Een overschrijding van € 0,4 miljoen is beoogd op de Galderse Meren en betreft het reguleren van bezoekersstromen, verkeersregeling schoonmaak en beveiliging. Op basis van ervaringen van de afgelopen jaren is meer inzet benodigd.

Toelichting investeringen

De investering voor de zandwinput schuiven we voor € 0,3 miljoen door naar 2024 als gevolg van de actualisatie van het Strategische Investeringsplan om te komen tot een realistische totaalplanning.

BASIS OP ORDE IN BREDA

AFWIJKING AMBITIE

Het verwachte financiële resultaat voor het programma Basis op Orde bedraagt € -1,0 miljoen.

Thema Veilig Breda

AFWIJINGEN EN PROGNOSE

Het te verwachten resultaat bedraagt afgerond € 0,5 miljoen. De grootste afwijkingen noemen we hieronder.

Veiligheid openbare ruimte: € -0,1 miljoen

Binnen het product Veiligheid openbare ruimte zien we de volgende afwijkingen:

- Vanwege uitbreiding van de gebieden wordt er voor de naheffing parkeren een resultaat verwacht van € 0,45 miljoen.
- We verwachten minder inkomsten uit evenementen. Er zijn tevens extra uitgaven vanwege inzet beveiliging/sfeerbeheer tijdens feestdagen en openbare evenementen zoals Koningsdag, jazzfestival, carnaval en de kermis, met een totaal tekort van € 0,24 miljoen. De inzet hiervoor is noodzakelijk.
- Bij de verzelfstandiging van de markten zijn destijds financiële afspraken gemaakt over de overgangperiode, waarvoor geen financiële dekking is. Dit betreft een tegemoetkoming voor de energielasten en kosten met betrekking tot grondankers en wateroverlast stroomputten. Dit leidt naar verwachting tot een eenmalig tekort in 2023 van minder dan € 0,1 miljoen.
- Daarnaast zijn er diverse kleine afwijkingen met betrekking tot boa's, camera's, horeca en havens die leiden tot een restant tekort van € 0,33 miljoen.
- Het experiment gesloten coffeeshops is vertraagd opgestart waardoor niet alle beschikbare middelen in 2023 worden uitgegeven. Het verwacht resultaat is € 0,14 miljoen.

Fysieke Veiligheid: € 0,6 miljoen

De financiële afwijkingen zien we met name bij twee verbonden partijen:

- Veiligheidsregio Midden- en West-Brabant (VRMWB): door een vrijval van de egaliseringsreserve kapitaallasten van € 1,4 miljoen en de afrekening over 2022 van € 0,1 miljoen zien we hier een positief resultaat. Echter door een hogere bijdrage van Breda ter dekking van het begrotingstekort bij VRMWB als gevolg van de nieuwe CAO en inflatiegevolgen van € 0,6 miljoen, is het resultaat € 0,9 miljoen.
- Omgevingsdienst Midden- en West-Brabant: door een hogere bijdrage aan deze gemeenschappelijke regeling bedraagt het tekort hier € 0,2 miljoen.

Thema Dienstverlening

AFWIJINGEN EN PROGNOSE

Het te verwachten resultaat bedraagt € -0,1 miljoen.

Er zijn geen inhoudelijke afwijkingen binnen het thema Dienstverlening. Op financieel gebied zien we de volgende afwijkingen:

- Voor de verkiezingen wordt een resultaat verwacht van € -0,6 miljoen. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door kosten die gemaakt gaan worden voor het organiseren van de vervroegde Tweede Kamerverkiezingen op 22 november 2023.
- Hogere leges- en RNI-opbrengsten worden ingeschat op € 0,5 miljoen.

Thema Beheer van de openbare ruimte

AFWIJINGEN EN PROGNOSE

Het te verwachten resultaat bedraagt € -2,1 miljoen.

Afvalservice: € -0,7 miljoen

- *Huishoudelijk afval – gesloten systeem*
De CAO-effecten leiden tot een overschrijding van € 0,75 miljoen, maar wordt gedekt door een aantal incidentele meevallers. Een oude afrekening vanuit het afvalstoffenfonds levert € 0,25 miljoen op. Daarnaast zien we op een aantal afvalverwerkingsstromen een (tijdelijk) positieve ontwikkeling. Hout is inmiddels een afvalstroom die geld oplevert in plaats van kost (effect ongeveer € 0,3 miljoen) en bij onder andere matrassen zijn er veel minder afvalverwerkingskosten dan verwacht (effect ongeveer € 0,2 miljoen).
De verwachting is dat de opgebouwde voorziening dit jaar niet hoeft te worden aangesproken.
- *Bedrijfsmatig afval*
Door de CAO-effecten en hogere afvalverwerkingskosten verwachten we een resultaat van € -0,15 miljoen.
- *Vindingrijk/Parels*
Door de CAO-effecten en minder opbrengsten bij Parels en hogere overige exploitatielasten bij Vindingrijk, zoals huisvestingslasten, verwachten we een resultaat van € -0,45 miljoen.
- *Attero*
De financiële effecten van de verloren rechtszaak met Attero, voor Breda € -0,1 miljoen, wordt als verlies buiten de voorziening genomen.

Groen, wegen en water: € -1,4 miljoen

- *Prijsstijgingen*: we zien dat de kwaliteit van de openbare ruimte onder druk staat vanwege hoge prijsstijgingen op het gebied van loon-prijs-indexatie, materiaalkosten, energiekosten, etc. We maken keuzes om binnen budget te blijven. Zo leidde de aanbesteding van het bermenbestek tot € 0,35 miljoen extra kosten (54%). In 2023 vangen we dit op binnen het product groen. Op een aantal onderdelen lukt dit niet en zien we de volgende afwijkingen:
  - Onkruidbestrijding, vegen en borstelen (€ -0,15 miljoen): prijsstijging van 18% op de inzet en inhuur van onkruidborstel en onkruidbrandmachines.
  - Openbare verlichting (€ -0,64 miljoen): hogere energielasten als gevolg van indexatie vaste kosten vanuit de netwerkbeheerder en verlenging energiecontracten. Daarnaast zijn er hogere onderhoudslasten als gevolg van prijsstijgingen.
- Begin 2023 zijn al veel drugsdumpingen geweest. De kosten voor het opruimen en saneren zijn hoog en niet te verhalen, want zicht op de dader ontbreekt. Gezien de trend van de afgelopen jaren is een resultaat te verwachten van € -0,4 miljoen.
- In het kader van uitvoeren van groenonderhoud op rotondes bekostigd uit reclame, heeft een mediation met een mogelijke contractant plaatsgevonden. Een bezwaar van de contractant heeft geleid tot een schikking. Dit leidt naar verwachting tot een resultaat van € -0,13 miljoen.

Bestuursakkoord

Voor de investeringsmiddelen stellen we een afwegingskader groene straten en pleinen op om te komen tot een aantal locaties. De investeringsmiddelen 2023 gebruiken we met name voor voorbereiding. Zodoende is het te realiseren bedrag 2023 bijgesteld naar € 0,3 miljoen en schuiven we het resterende bedrag door naar opvolgende jaren. Voor dit bedrag wordt een voorstel tot votering krediet voorgelegd bij deze bestuursrapportage.

Kapitaalgoederen

De actualisatie kapitaalgoederen is in twee delen opgesplitst, een technisch deel en een beleidsdeel. Het technisch deel ronden we af in het derde kwartaal 2023 en hierin maken we afwijkingen inzichtelijk. Het opleveren van het beleidsmatige deel schuiven we door naar de eerste helft van 2024.

Civieltechnische kunstwerken (CTK)

Er is een achterstand in het uitvoeren van inspecties van CTK. Op dit moment is ongeveer 25% geïnspecteerd, waardoor van ongeveer 75% de kwaliteit niet of onvoldoende in beeld te brengen is. Om die reden wordt op dit moment op basis van een extrapolatie (met een bepaalde onzekerheid) een groter deel van het areaal in beeld gebracht, aangevuld met het uitvoeren van onderzoeken. Voor het uitvoeren van de onderzoeken is aanvullend budget noodzakelijk. Voor 2023 is een deel van dit budget eenmalig gevonden in de impuls openbare ruimte vanuit het coalitieakkoord. Daarnaast is in het SIP in 2023 € 0,05 miljoen voor de Willemsburg en € 0,1 miljoen voor specifieke kunstwerken opgenomen.

Verharding

Uit de inspectie 2022 verwachten we nieuwe achterstalligheid te constateren. In de actualisatie van het beleidskader kapitaalgoederen in 2023/2024 wordt toegewerkt naar een nieuwe, meer duurzame aanpak. Het doel daarvan is achterstalligheid en achterstanden in te lopen en voor de toekomst te voorkomen.

Investeringen en voorzieningen

We zien enkele afwijkingen op de volgende projecten:

- Uitvoering van het project hergebruik straatstenen is opgestart, maar heeft last van afstemming tussen partijen, prijsstijgingen en personele problemen.
- Het uitwerken van een plan voor het vernieuwen van het Zandbergplein samen met bewoners, wordt deels in 2023 en deels in 2024 uitgevoerd.
- Het uitwerken van een plan voor het vernieuwen van het Park Kesteren samen met bewoners, wordt in 2023 voorbereid en in 2024 uitgevoerd mede vanwege een langduriger participatieproces.
- 2 van de 3 fasen van de vernieuwing van de Ruitersboslaan worden uitgevoerd. Fase 1 wordt dit jaar uitgevoerd, fase 2 (de brug) wordt in 2024 uitgevoerd.
- Integraal werken leidt tot investeringen in Erasmusplein, Waterspeelplek Grote Mark, Parkstraat, Nelson Mandelaplein, Velsgoed, en Wilhelminapark-Vijverstraat-Parkstraat. In 2023, maar ook grotendeels 2024 wordt ongeveer € 1,1 miljoen in (klimaatadaptieve) projecten als Lovensdijkstraatparking en Oostflank geïnvesteerd. Door verschillende oorzaken vertraagt die uitvoering.

Thema Beheer van het gemeentelijk vastgoed

AFWIJKINGEN EN PROGNOSE

Het te verwachten resultaat bedraagt € 0,8 miljoen.

Er is gestart met het proces om tot een nieuwe Nota Vastgoed te komen ter vervanging van de visie op vastgoed uit 2016. In het bestuursakkoord is een eenmalige impuls opgenomen om te komen tot integrale huisvestingsplannen (IHP) voor Cultuur, Sport en Wijk- en Dorpsvoorzieningen. Deze plannen bieden inzicht in behoefte naar de inzet van vastgoed gebaseerd op de respectievelijke gemeentelijke beleidsdoelstellingen. De beleidsvelden Cultuur en Sport werken aan heldere beleidsdoelstellingen als bouwstenen voor respectievelijke IHP's. In de tweede helft van 2023 starten we met het proces om te komen tot de eerste IHP.

- Het wegvallen van huuropbrengsten (leegstand) van het vastgoedobject stadskantoor C resulteert in een verwacht resultaat op de huurinkomsten van € -0,2 miljoen. Stadskantoor C is door de raad op de zwarte lijst gezet om in principe per direct af te stoten.
- Daarentegen is de verwachting dat de verhuuropbrengsten bij de binnensport accommodaties ten opzichte van de afgelopen jaren weer terugkomen op het niveau van voor de corona periode. Dit resulteert in een verwacht resultaat van € 0,3 miljoen.
- Er is een resultaat van € 0,5 miljoen op de kapitaallasten. Dit resultaat hangt grotendeels samen met onder andere investeringen in het Talentencentrum. Doordat het gebouw later in gebruik wordt genomen, valt een deel van de begrote kapitaallasten vrij.
- Op diverse overige begrotingsposten (onder andere klein onderhoud) wordt een resultaat verwacht van € 0,4 miljoen. Hier ligt onder andere een incidenteel positief aanbestedingsresultaat aan ten grondslag.
- In 2023 wordt een aantal vastgoedobjecten ter verkoop aangeboden. Dit heeft tot gevolg dat het resultaat positief beïnvloed kan worden met incidentele opbrengsten. Indien er geen verkopen plaatsvinden, wordt de ombuiging vanuit het bestuursakkoord inzake verkoop Vastgoed van € 0,2 miljoen niet behaald.

Verlenging huidige energiecontract

De gemeentelijke energie-leveringscontracten eindigen eind 2023. Er bestaat de mogelijkheid om gebruik te maken van twee verlengingen van ieder één jaar van het contract zodat op korte termijn over kan worden gegaan op een risico spreidende inkoopstrategie van de te verwachte energiebehoefte voor 2024 en 2025. Bij het gebruikmaken van de verlengingsopties uit het huidige leveringscontract, wijzigen de toeslagen. Voor het gas gedeelte van het contract is deze wijziging groter dan de ruimte die de aanbestedingswet biedt ondanks het feit dat de optie tot verlenging is opgenomen in de huidige leveringsovereenkomst. Vandaar dat deze wijziging in toeslagen formeel als wezenlijke wijziging worden aangemerkt hetgeen een verplichting betekent tot een nieuwe aanbesteding. Vanwege dat financiële en operationele bedrijfsrisico's zwaarder wegen bij dit vraagstuk dan verlengen of opnieuw aanbesteden, is er voor gekozen om de gedeeltelijke onrechtmatigheid van het energiecontract te accepteren. Hierdoor kan de verlenging gedeeltelijk als onrechtmatige inkoop worden bestempeld (ongeveer € 0,3 miljoen).

Investerings

De verantwoording van het project MFA Bavel is overgeheveld van het programma Ondernemend Breda thema grote projecten naar het programma Basis op orde, thema gemeenschappelijk vastgoed vanwege de nadrukkelijke relatie met Vastgoedbeheer.

Thema Open overheid

AFWIJKINGEN EN PROGNOSE

Het te verwachten resultaat bedraagt € -0,1 miljoen.

Raad, commissies en griffie

Bij de raad, commissies en griffie wordt een resultaat verwacht van € -0,1 miljoen vanwege formatie-uitbreiding bij de griffie. Hier is vanuit de werkgeverscommissie in de opmaat naar 2023 al op voorgesorteerd door het als knelpunt mee te nemen.

ORGANISATIE EN FINANCIËN VAN BREDA

AFWIJKING AMBITIE

Ten aanzien van de ambitie zijn geen afwijkingen te melden.

Het te verwachten resultaat van dit programma bedraagt € 4,9 miljoen.

Thema Een toekomstbestendige organisatie

AFWIJKINGEN EN PROGNOSE

Het te verwachten resultaat van het thema bedraagt € -2,5 miljoen.

- Lagere doorbelasting van overhead naar projecten als gevolg van lagere investeringen (verwacht resultaat: € -0,8 miljoen).
- Knelpunt verwerking productieve uren: de werkelijke doorbelasting van productieve uren naar niet-overhead afdelingen is lager dan begroot (verwacht resultaat: € -0,6 miljoen).
- Hogere kosten contracten en licenties door gestegen contractprijzen in combinatie met stijging van kosten door groei van datagedreven werken en transitie naar werken in de cloud (verwacht resultaat: € -0,6 miljoen).
- Het percentage opleidingsbudget in verhouding tot het personeel is niet marktconform. Dit jaar ontstaat een tekort van € 0,3 miljoen op het budget leren en ontwikkelen. Dit tekort ziet de gehele gemeente Breda en is in deze rapportage ondergebracht onder programma 5.
- Hogere kosten van salarissen en inhuur overhead (verwacht resultaat: € -0,2 miljoen).

Thema Solide financiën

AFWIJKINGEN EN PROGNOSE

Het te verwachten resultaat van het thema bedraagt € 7,4 miljoen.

Saldo meerjarenperspectief: € 4,9 miljoen

Het saldo van het meerjarenperspectief bedraagt na de meicirculaire en na de compensatie CAO 2023 € 4,9 miljoen en is in bovenstaand positief saldo opgenomen. Dit saldo wordt ingezet ter dekking van het totaal van de tekorten.

Vennootschapsbelasting: € 2,7 miljoen

De gemeente heeft in grote lijnen afspraken kunnen maken met de Belastingdienst over de belastingplichtige activiteiten. De grondexploitaties worden hierbij gewaardeerd op basis van de berekenmethoden die zijn overeengekomen tussen de gemeente en de Belastingdienst. Het clusteren van de parkeeractiviteiten laten we achterwege. Enkel de resultaten van de parkeergarages worden betrokken bij de resultaatberekening. De landelijk procedure over de belastingheffing van reclameactiviteiten is door de rechter in het voordeel van de Belastingdienst beslist. Wij kiezen er dan ook voor om de resultaten van reclameactiviteiten definitief mee te nemen in de resultaatberekening van het vennootschapsbelasting (vpb). Op basis van de huidige cijfers wordt het resultaat over 2023 geschat op € 3,6 miljoen met een bijbehorende vpb-last van € 0,9 miljoen. Dankzij de afstemming met de Belastingdienst krijgen we nu ook een beter beeld bij de vpb-lasten over de jaren 2016 tot en met 2022. In de jaarrekening 2021 en 2022 is een vpb-last van € 8,1 miljoen opgenomen voor de jaren 2016 tot en met 2022. Op basis van de huidige berekeningen verwachten wij een vpb-last van ongeveer € 5,5 miljoen exclusief belastingrente. Over al deze jaren hebben we definitieve of voorlopige aanslagen inclusief belastingrente ontvangen en betaald. Doordat deze aanslagen hoger zijn opgelegd, verwachten wij niet dat we extra belastingrente moeten betalen. Het bovenstaande heeft tot gevolg dat de vpb-last over het jaar 2023 € 0,1 miljoen en over de jaren 2016 tot en met 2022 € 2,6 miljoen lager worden geraamd.

Treasury-resultaat: € -0,4 miljoen

Het treasury-resultaat is neerwaarts bijgesteld door de sterk gestegen geldmarktrente. De lasten van de kortlopende schulden wordt € 0,2 miljoen hoger ingeschat. Daarnaast wordt er € 0,2 miljoen meer rente toegerekend aan het eigen vermogen en de voorzieningen.

Bijdrage BWB: € -0,2 miljoen

De bijdrage BWB is begroot conform de vastgestelde begroting van de BWB. In december 2022 heeft de BWB laten weten dat als gevolg van de loon- en prijsstijgingen een verhoging van de BWB-bijdrage noodzakelijk is. De verwachte hogere bijdrage voor het product OZB is ongeveer € 0,2 miljoen.

Stelpost onvoorzien: € 0,4 miljoen

De stelpost onvoorzien is nu nog niet volledig benut. Voor een bedrag van € 0,2 miljoen zijn voorstellen besloten en/ of onderhanden. Omdat we nu halverwege het jaar zitten, verwachten we over het restant van € 0,8 miljoen een resultaat van € 0,4 miljoen.

BEGROTINGSWIJZIGINGEN

Begrotingswijzigingen

VOORGESTELDE BEGROTINGSWIJZIGINGEN

Aanpassingen van de begroting hebben betrekking op de hieronder benoemde besluiten en aanpassingen. Conform de vastgestelde werkwijze worden de administratieve wijzigingen meegenomen bij de bestuursrapportage. In de financiële paragraaf treft u de bijbehorende cijfers aan en voor de volledigheid ziet u ook daar een korte toelichting per wijziging. In de financiële paragraaf treft u de volgende begrotingswijzigingen aan:

Nr.	Nr. besluit	Omschrijving
1	2613524	Op 22 december 2022 heeft de Raad het Energiepakket Breda vastgesteld. Bij de besluitvorming is hier aangegeven dat er tevens een krediet wordt gevoteerd. Voor deze kredietvotering is een storting in de investeringsreserve benodigd (vanuit Vastgoed) en dit was nog niet meegenomen in de financiële paragraaf. Deze omissie wordt met deze begrotingswijziging qua besluitvorming gecorrigeerd.
2	3112658	Het college heeft besloten om eenmalig een bijdrage te verstrekken uit de post onvoorzien voor uitvoering van het basisscenario conform het Convenant Continuïteit Jeugdhulp. Op 22 maart 2023 bent u als raad geïnformeerd over de bijdrage continuïteitsplan JZplus.
3	2534742	Op 20 oktober 2022 heeft de Raad ingestemd met de financiële gevolgen van de opvangontheemden Oekraïners. Na dit besluit heeft het Rijk de vergoeding per dag per beschikbaar bed verlaagd van € 100 naar € 83. Deze aanpassing wordt conform in de begroting 2023 verwerkt. Zoals te lezen valt bij de toelichting thema Ontmoeten (programma Vitaal en Sociaal Breda) leidt deze verlaging niet tot een knelpunt.
4	3115293	Op 11 april 2023 is de aanpassing subsidieplafonds en subsidievoorwaarden door het college vastgesteld. Dit besluit wordt met deze wijziging ook financieel verwerkt in de begroting 2023. Het betreft beslispunt 7 inzake de subsidieregeling Nationaal Programma Onderwijs 2023-2025 en beslispunt 19 inzake de investeringsregeling buitensportaccommodatie.
5	3313740	Sinds medio vorig jaar zijn door de gemeente Breda de nodige ondersteuningsmaatregelen getroffen om de medewerkers in financiële nood te ondersteunen. Het college heeft besloten om eenmalig de kosten 2023 te dekken vanuit de post onvoorzien.
6	Subsidie	Vanuit Kunstloc Brabant heeft de gemeente Breda een subsidiebeschikking mogen ontvangen. Deze subsidie is gericht op het stimuleren van de ontwikkeling van professionele makers. Deze beschikking wordt conform in de begroting 2023 verwerkt.
7	Beschikking Rijk	Het Rijk heeft middels een (wijzigings)beschikking de RMC-middelen en voor de uitkering Onderstandsachterstandsbeleid toegekend. Deze beschikkingen worden conform verwerkt in de begroting 2023.
8	Beschikking Rijk	Na het opstellen van de begroting 2023 hebben we eind vorig jaar de toekenningsbeschikking mogen ontvangen inzake de specifieke uitkering educatie. De begroting wordt aan de hand van deze beschikking aangepast conform de toekenning.

9	Beschikking Rijk	Na het opstellen van de begroting 2023 hebben we definitieve beschikking 2022 en de voorlopige beschikking 2023 mogen ontvangen inzake BUIG. De begroting wordt aan de hand van deze beschikking aangepast conform de toekenning.
10	Subsidie	De provincie heeft een subsidie toegekend voor het verduurzamen van monumenten. De begroting wordt aan de hand van deze toekenning aangepast.
11	Subsidie	De gemeente Breda heeft de subsidie Zoet Zuur Zout Bitter toegekend gekregen. Inzet is een praktische aanpak om ondermijnende criminaliteit in de wijk terug te dringen. Deze toekenning wordt conform aangepast in de Begroting 2023.
12		Op een paar onderdelen is er geschoven met personeel, is vacatureruimte omgezet of zijn onderlinge detacheringen aangepast. Daar waar deze personeelsmutaties financiële consequenties hebben worden deze met deze wijziging administratief aangepast in de begroting.
13		Op basis van de definitieve vaststelling van de jaarrekening is ook de renteberekening aan de reserves en de voorzieningen aangepast aan deze definitieve cijfers en verwerkt in de begroting 2023.
14		Naar aanleiding van de herziening van de grondexploitatie CrossMark bij de jaarrekening 2022 wijzigen de lasten en baten van de jaarschijf 2023. Voorgesteld wordt de begroting 2023 hiervoor te wijzigen.
15		Als gevolg van de herzieningen van de grondexploitaties bedrijventerreinen (werken) bij de jaarrekening 2022 en de bestuursrapportage 2023 wijzigen de lasten en baten van de jaarschijf 2023. Voorgesteld wordt de begroting 2023 hiervoor te wijzigen.
16		Als gevolg van de herzieningen van de grondexploitaties wonen bij de jaarrekening 2022 en de bestuursrapportage 2023 wijzigen de lasten en baten van de jaarschijf 2023. Voorgesteld wordt de begroting 2023 hiervoor te wijzigen.
Financiële paragraaf deel 2		
17		Deze wijziging betreft een administratieve correctie of verschuiving van budget tussen verschillende programma's of uitgaven/inkomsten waardoor de werkzaamheden/budget op een logischere locatie binnen de administratie komen te liggen.
18		Binnen vastgoed worden er meer inkomsten gegenereerd via onder andere het huurcontract stadserf en de overname van het exploitatiebeheer van een sportaccommodatie.
19		De ombuiging Omgevingswet vanuit het bestuursakkoord wordt met deze begrotingswijziging verder verfijnd in de begroting 2023 ingelegd.
20		De pilot Plein 3 (integrale onderwijs-zorgvoorziening voor een groep kwetsbare jongeren) wordt doorgezet, dekking is hiervoor binnen het thema Opgroeien gezocht. Met deze voorgestelde wijziging wordt deze voortzetting van de pilot ook financieel gedekt binnen de begroting 2023.
21	Beschikking Rijk	Na het opstellen van de begroting 2023 hebben we de voorlopige beschikking uitkering Wet inburgering 2021 (voor het jaar 2023) van het Rijk mogen ontvangen. Deze beschikkingen worden conform verwerkt in de begroting 2023.

22		Door de actualisatie van de door de BWB opgelegde BIZ-belastingen én reclamebelastingen bij de ondernemersfondsen muteren de baten in de begroting. Een mutatie van dezelfde omvang vindt plaats aan de lastenkant doordat de verstrekte subsidiebedragen hierop worden aangepast.
23		De gemeenteraad heeft vorig jaar een aanvullende kredietfaciliteit voor projecten beschikbaar gesteld om extreme kostenverhogende omstandigheden het hoofd te kunnen bieden. De kapitaallasten van de daadwerkelijk benodigde investeringsmiddelen worden onttrokken uit de algemene reserve en overgeheveld naar de investeringsreserve. Het college heeft op basis van een drietal gemotiveerde bestuursvoorstellen een besluit genomen tot aanwending van de aanvullende kredietfaciliteit. Zie hiervoor ook de bijlage 'Aanwending aanvullende kredietfaciliteit projecten' in de jaarrekening 2022. Het financiële effect van deze inzet wordt met deze wijziging in de begroting 2023 verwerkt.
24	Beschikking Rijk	De DUUP-bijdrage (Uitstapprogramma prostituees) vanuit het Rijk is verhoogd. Hierdoor dient de gemeentelijke bijdrage aan GROGZ/GGD naar boven bijgesteld te worden. Deze aanpassing wordt conform verwerkt in de begroting 2023.
25		De dienstverlening en samenwerking met de regiogemeenten Altena en Moerdijk zijn op het gebied van de afvalverwerking verder uitgebreid. Daarnaast zijn er ook overeenkomsten getekend met de gemeenten Drimmelen en Geertruidenberg. De hieraan gekoppelde extra inkomsten en lasten worden met deze wijziging verwerkt in de begroting 2023.
26	3006578	Op 8 juni 2023 heeft uw Raad het Transitieplan Inkoop Inhuur en Subsidies 2023 inclusief de bijbehorende begrotingswijziging vastgesteld. Bij het uitwerken van de detailbegroting bleek dat er een kleine verschuiving tussen twee programma plaatst moest vinden. Deze administratieve verschuiving wordt met deze begrotingswijziging verwerkt.
27		Bij de vaststelling van de begroting 2023 is tevens de Klimaatbegroting 2023 vastgesteld. Met deze wijziging wordt de nadere detailuitwerking van deze klimaatbegroting financieel nader uitgewerkt.
28		Er wordt voor 2023 een hogere dividend opbrengst verwacht vanuit de BNG en Enexis, deze opbrengst wordt conform verwerkt in de begroting 2023.
29	Subsidie	Vanuit het meerjarenprogramma Preventie met Gezag heeft de gemeente een subsidie toegekend gekregen. Deze toekenning wordt conform verwerkt in de begroting 2023.
30		De bijdrages 2023 vanuit de regio inzake de gemeenschappelijke regeling vrouwenopvang/meldpunt crisiszorg zijn bijgesteld. Deze aanpassingen worden conform verwerkt in de begroting 2023.
31		Op basis van de Nota bovenwijkse voorzieningen wordt een deel van de kosten van de aanleg van nieuwe infrastructuur, groen en watervoorzieningen verhaald bij vastgoedontwikkelingen die hier profijt van ondervinden. De bijdragen worden in de reserve bovenwijkse voorzieningen gestort. De begroting 2023 wordt hier conform op aangepast.
32		Voor het dossier Jeugdzorgplus spelen een aantal ontwikkelingen. Er moet o.a. een nieuwe inkoop gerealiseerd zijn voor 1-1-2024, daarnaast is de jeugdzorgplus (ook landelijk) in ontwikkeling en aan het afbouwen. Dit doen we samen met de regio's WBW en Zeeland. Mede hierom is ervoor gekozen een projectleider in te huren. Hiervoor worden in 2023 kosten gemaakt die in deze wijziging verwerkt worden. Tegenover deze extra kosten staan ook extra bijdrage vanuit de regiogemeenten.
33		Uit de exploitatiebijdrage die de ontwikkelaar voor de gebiedsontwikkeling Backer & Rueb conform de Anterieure Overeenkomst verschuldigd is, worden de sloopkosten van de aanbouw Electron betaald. Deze inzet wordt met deze wijziging verwerkt in de begroting 2023.

Financiële paragraaf deel 3

34	Beschikking Rijk	Op 15 februari 2023 heeft het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties een specifieke uitkering toegekend ter bekostiging van de Informatiepunten Digitale Overheid. Het bedrag wordt conform verwerkt in de begroting 2023.
35	Subsidie	Vanuit Smart Ways en het RIEC zijn er middelen ontvangen ten behoeve van Hazeldonk. Deze extra inkomsten worden conform verwerkt in de begroting 2023.
36		Areaaluitbreiding 2023: Jaarlijks worden er voor de extra kosten die ontstaan als gevolg van de areaaluitbreidingen van de afgelopen periode, middelen beschikbaar gesteld. Met deze wijziging worden de beschikbare middelen op de juiste plaats in de begroting verwerkt.
37	Subsidie	De gemeente Breda heeft een subsidie mogen ontvangen voor Energyhub city. Deze toekenning wordt conform verwerkt in de begroting 2023.
38	Beschikking Rijk	Vanuit het ministerie van Justitie en Veiligheid hebben we een bijdragebeschikking begeleidende ex-gedetineerden 2023 mogen ontvangen. Daarnaast hebben we ook versterkingsgelden mogen ontvangen voor het versterken van de aanpak van radicalisering, extremisme en terrorisme. Beide bedragen worden conform in de begroting 2023 verwerkt.
39		Voor de begroting 2023 wordt verwacht dat er meer inkomsten (en daaraan gekoppeld de bijbehorende lasten) worden gegenereerd voor publiekszaken. De begroting 2023 wordt hierop aangepast.
40		In het evenementenbeleid is afgesproken dat voor de organisatie van luidruchtige evenementen een bijdrage moet worden geleverd als deze plaats vinden in natuurgebieden. In het kader hiervan ontvangt de gemeente Breda een bijdrage van €15.000 voor een evenement bij de Galderse meren. Dit bedrag moet worden ingezet voor de realisatie van natuurprojecten. Het financiële effect van deze ontvangst wordt met deze wijziging verwerkt.
41		Voor de begroting 2023 wordt verwacht dat er meer inkomsten (en daaraan gekoppeld de bijbehorende lasten) worden gegenereerd voor de WABO-leges. De begroting 2023 wordt hierop aangepast.
42	Beschikking Rijk	De gemeente Breda heeft een beschikking Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid (CDOKE) toegekend gekregen. Het beschikkingsbedrag wordt conform verwerkt in de begroting 2023.
43		Bij het financieel uitwerken van de budgetoverhevelingen is gebleken dat aangeleverde wijziging van de wijkenergieplannen niet overeenkomt met de vastgestelde wijziging. Deze omissie wordt met bijgaande wijziging gecorrigeerd.
44	3481667	In het college is het Bestedingsplan Wonen & Gebiedsontwikkeling 2023-2026 vastgesteld. Hiermee worden de middelen die beschikbaar zijn gesteld met het bestuursakkoord ingezet voor het realiseren van de acties in de versnellingsagenda wonen: de Bredase Woon- en Bouwagenda 2023-2026.
45		Voor de stallingen op station Breda wordt de begroting 2023 aangepast aan de werkelijke kosten van de exploitatiebijdrage. Het restant vloeit terug naar de begrotingsreserve. In hoeverre de gereserveerde middelen in de begrotingsreserve beschikbaar moeten blijven voor de NS-fietsenstallingen wordt bekeken tijdens de voorziene evaluatie in 2023 van de business case.

46		Op 5 juni 2023 is de overeenkomst tussen het Rijk en de gemeente Breda getekend in verband met de vervanging en het beheer, onderhoud en exploitatie van een intelligente verkeersregelinstallatie in de gemeente Breda op de aansluiting: Rijksweg A27 met de gemeentelijke Tilburgseweg. De financiële uitwerking van deze overeenkomst wordt met bijgaande wijziging in de begroting 2023 verwerkt.
47	3159848	De buiten(sport)accommodaties zijn geherwaardeerd. De aangepaste taxatiemethodiek heeft in tegenstelling tot voorgaande jaren ook sportgronden en sportvelden onderdeel gemaakt van de taxatie van de BWB. Op 8 juni 2023 heeft de Raad besloten om de extra kosten te compenseren met als dekking de extra inkomsten OZB. Dit besluit had vergezeld moeten gaan van de bijbehorende begrotingswijziging, dit is echter niet gebeurd, waardoor deze bij deze alsnog wordt aangeboden.
48		De omvang van de inkomsten OZB wordt bij het opstellen van de begroting medio mei bepaald en het hieraan gekoppelde tarief op de waarde zoals deze in oktober bekend is. Doordat er het afgelopen jaar relatief veel panden in het laatste kwartaal van het jaar zijn opgeleverd, zaten deze nog niet in de opbrengstberekening van de OZB. Middels deze begrotingswijziging zijn deze inkomsten alsnog verwerkt in de begroting 2023.
49		Volgend op de besluitvorming van de Regio WOB hebben we diverse incidentele kosten jeugd verhoogd (zowel baten als lasten). Het gaat om JBB (beschikbaarheidsfinanciering), Almata (continuïteitsbijdrage), inzet projectleider Gecertificeerde Instellingen (GI's) en kosten Norm voor Opdrachtgeverschap.
50		Conform de BBV-notitie Overhead worden een aantal functies aangepast. Verschillende functies vallen conform de notitie Overhead niet binnen de overhead en kunnen direct aan het product toegerekend worden.
51		Afvalservice heeft haar voorziening geactualiseerd. De in de begroting verwachte onttrekking blijkt niet benodigd. Ondanks de CAO-effecten zijn er incidenteel positieve effecten binnen het gesloten systeem die een onttrekking in 2023 niet maken. Het financiële effect van deze herijking wordt met deze wijziging verwerkt.
52		In het bestuursakkoord 2022-2026 is opgenomen dat de overgebleven coronamiddelen ingezet worden om het culturele veld in Breda er weer bovenop te helpen. In dit licht worden de in 2023 opgenomen coronamiddelen cultuur en Kunsthal op basis van het opgestelde bestedingsplan overgeheveld naar de begroting 2024.
53		Ten behoeve van de restauratie van de Heilig Hartkerk is een bedrag onttrokken uit het hiervoor nog beschikbare investeringskrediet.
54	Subsidie	De gemeente Breda heeft een subsidie mogen ontvangen voor het versterken van de cyberweerbaarheid. Deze wordt met deze wijziging conform verwerkt in de begroting 2023.
55	Beschikking Rijk	Met het Gezond en Actief leven Akkoord (GALA) bouwen we aan het fundament voor een gerichte lokale en regionale aanpak op het gebied van preventie, gezondheid en sociale basis. Hiervoor maken we afspraken vanuit een gezamenlijke verantwoordelijkheid als rijksoverheid, gemeenten en zorgverzekeraars. We doorbreken de schoten en werken domein overstijgend vanuit samenhang om zo bij te dragen aan de beweging naar 'de voorkant' waarin een gezonde samenleving centraal staat. Voor deze activiteiten mag de gemeente Breda diverse uitkeringen ontvangen. Deze worden met deze wijziging conform in de begroting 2023 verwerkt.
56	3385310	Als tegemoetkoming in de stijging van de toeristenbelasting is er in overleg met de hoteliers afgesproken om de ingangsdatum van het nieuwe tarief met een maand op te schuiven van 1 januari 2023 naar 1 februari 2023. Het financiële effect van deze toezegging wordt met deze wijziging verwerkt.

57	Voor de realisatie van 2de etage B'Wise en het Innovatiedistrict hebben er aanpassingen plaatsgevonden naar aanleiding van onder andere afgesloten huurcontracten met derden. De verschuivingen welke binnen deze projecten plaats hebben gevonden leiden tot deze begrotingswijziging.
58	In het college is het Bestedingsplan Wonen & Gebiedsontwikkeling 2023-2026 vastgesteld. De middelen zijn hier over de jaren verdeeld en daardoor worden ook de middelen in de reserve over de jaren verdeeld.
59	Het activeren van kosten van SaaS-oplossingen (Software-as-a-Service) onder de materiële vaste activa voldoet niet meer aan de daarvoor geldende activeringscriteria. Activeren van SaaS-oplossingen is in strijd met de in 2020 gewijzigde notitie materiële vaste activa van de Commissie BBV, omdat de gemeente zelf geen eigenaar wordt van de SaaS-applicaties. De kosten voor applicaties worden daarom in de exploitatie verwerkt.
60	In het evenementenbeleid is afgesproken dat voor de organisatie van luidruchtige evenementen een bijdrage moet worden geleverd als deze plaats vinden in natuurgebieden. In het kader hiervan ontvangt de gemeente Breda een bijdrage van € 15.000 voor een evenement bij de Galderse meren. Dit bedrag moet worden ingezet voor de realisatie van natuurprojecten.

Financiële paragraaf deel kapitaallasten

De kapitaallasten worden ieder jaar, na vaststelling van de jaarrekeningcijfers, aangepast naar aanleiding van de actualisering van het strategisch investeringsplan.

ACTUELE STAND BEGROTING 2023 NA WIJZIGINGEN

De getoonde stand van de Begroting 2023 geeft de actuele stand van de Begroting 2023 weer, dus inclusief de huidige voorgestelde wijzigingen en alle eerder door uw Raad vastgestelde begrotingswijzigingen.

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Primaire begroting 2023	Begrotingswijzigingen 2023	Begroting 2023 na wijziging
Lasten			
Vitaal en Sociaal Breda	346.548	58.050	404.598
Ondernemend Breda	80.205	9.226	89.431
Duurzaam wonen in Breda	63.042	-3.902	59.140
Basis op orde in Breda	166.631	8.845	175.476
Organisatie en financiën van Breda	99.219	8.981	108.199
Totaal	755.645	81.200	836.845
Totaal Lasten	755.645	81.200	836.845
Baten			
Vitaal en Sociaal Breda	135.944	48.705	184.649
Ondernemend Breda	15.033	8.559	23.592
Duurzaam wonen in Breda	52.405	-4.906	47.499
Basis op orde in Breda	91.078	6.533	97.611
Organisatie en financiën van Breda	461.184	22.310	483.494
Totaal	755.645	81.200	836.845
Totaal Baten	755.645	81.200	836.845
Gerealiseerd resultaat	0	0	0

ALGEMEEN

Colofon

PROCLAIMER

De Gemeente Breda is verantwoordelijk voor de gemeentelijke inhoud van dit boekwerk/website, en doet er alles aan om het boekwerk/website actueel en correct te houden. Toegankelijkheid en gebruikersvriendelijkheid zijn hierbij van belang. Mocht u toch informatie treffen die niet correct is of heeft u suggesties of opmerkingen, dan vernemen wij dit graag van u via hetgeldvanbreda@breda.nl.

AUTEURSRECHT

De Gemeente Breda bezit het auteursrecht op alle gemeentelijke informatie die via www.hetgeldvanbreda.nl toegankelijk is. Dit geldt ook voor beeldmerken, logo's en fotomateriaal. Het is niet toegestaan deze informatie zonder schriftelijke toestemming vanuit commercieel oogpunt te verspreiden of te kopiëren. Via www.breda.nl/contact kunt u informatie opvragen over het gebruik van het materiaal.

LINKS NAAR ANDERE WEBSITES

Om het u makkelijk te maken, kunt u via deze website ook websites bezoeken die niet door de Gemeente Breda worden geëxploiteerd. De Gemeente Breda heeft geen zeggenschap over deze websites en is niet verantwoordelijk voor de inhoud ervan.

Uitgave:	Gemeente Breda
Tekstbewerking:	Gemeente Breda
Fotografie kaft boekwerk:	Bureau Duizenddingen i.o.v. Breda Marketing
Fotografie managementsamenvatting website:	Bureau Duizenddingen i.o.v. Breda Marketing
Vormgeving:	Gemeente Breda
Website gemeente:	www.breda.nl
Mailadres:	gemeentebreda@breda.nl
Telefoon:	14076
Postadres:	Postbus 90.156 4800 RH Breda
Nummer KvK:	20169706

